

DF-001-0014105

Seat No. _____

B.A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May - 2015

Sociology - Paper VIII

(Social Anthropology) (Elective - II)

Faculty Code : 001

Subject Code : 0014105

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

- સ (૧) દરેક પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.
(૨) દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુ આપેલ છે.
(૩) પ્રશ્ન-૧ MCQના જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવાના રહેશે.

૧ MCQ (દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.) ૨૦

(૧) આદિગ સમાજનો અભ્યાસ કયા સમાજને સમજવામાં ઉપયોગી બને છે ?

- (A) આધુનિક માનવ સમાજ (B) ગ્રામીણ સમાજ
(C) શહેરી સમાજ (D) પશ્ચિમી સમાજ

(૨) “માનવશાસ્ત્રએ માનવીના જૂથો, વતનો અને સર્જનોનો અભ્યાસ કરતું વિજ્ઞાન” - એ કોનો વિચાર છે ?

- (A) કિખ્ના આયર (B) જેકબ્સ અને સ્ટર્ન
(C) કોબર (D) મજમુદાર અને મદન

(૩) _____ ના મતે સામાજિક માનવશાસ્ત્ર માનવ સમાજોનો તુલનાત્મક અભ્યાસ કરે છે.

- (A) કિખ્ના આયર (B) કોબર
(C) શ્રીનિવાસ (D) ડાર્વિન

(૪) ઉત્ક્રાંતિની પ્રક્રિયા _____ પરિવર્તનની પ્રક્રિયા છે.

- (A) સંસ્કૃતિ (B) ધર્મ
(C) સામાજિક (D) રાજકીય

- (પ) વ્યવહારિક સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો મુખ્ય ઉદ્દેશ શું છે ?
- (A) આદિવાસી સમાજોનો વિકાસ (B) ગામડાંનો વિકાસ
(C) શહેરોનો વિકાસ (D) ઔદ્યોગિક વિકાસ
- (દ) કઈ સાલમાં બ્રિટીશ સરકારે ‘એન્થોગ્રાફિક સર્વે ઓફ ઈન્ડિયા’ની સ્થાપના કરી ?
- (A) ૧૯૦૫ (B) ૧૯૦૧
(C) ૧૯૦૭ (D) ૧૯૧૦
- (૭) બ્રિટીશ માનવશાસ્ત્રી મેલિનો વસ્કીએ _____ દષ્ટિબિંદુથી સંસ્કૃતિનો ખ્યાલ આપ્યો.
- (A) રચનાતંત્રીય (B) તુલનાત્મક
(C) કાર્યાત્મક (D) ઐતિહાસિક
- (૮) કયું લક્ષણ માનવસમાજ અને પ્રાણીસમાજને એકબીજાથી ભિન્ન પાડે છે ?
- (A) સમાજ (B) સંગ્રહ
(C) જૂથ (D) સંસ્કૃતિ
- (૯) આદિવાસીઓમાં આર્થિક વિનિમયની કઈ પ્રથા ખૂબ પ્રચલિત છે ?
- (A) વસ્તુ વિનિમય (B) વેપાર
(C) બજાર (D) નદી
- (૧૦) આદિવાસી વસ્તીમાં એક હજાર પુરુષો દીઠ સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ _____ છે.
- (A) ૯૩૩ (B) ૯૭૨
(C) ૯૫૦ (D) ૯૬૦
- (૧૧) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનું નામાભિધાન સૌ પ્રથમ કોણે આપ્યું ?
- (A) ક્રિબ્ના આયર (B) એરિસ્ટોટલ
(C) જેમ્સ ફેલ્ડર (D) ચાર્લ્સ ડાર્વિન
- (૧૨) આદિવાસીઓની અર્થવ્યવસ્થામાં શ્રમવિભાજનનું કયું સ્વરૂપ જોવા મળે છે ?
- (A) જટિલ (B) વિશેષ
(C) સૂક્ષ્મ (D) સાદું

- (૧૩) આદિવાસી અર્થવ્યવસ્થા મુખ્યત્વે શેના પાયા ઉપર રચાયેલી હોય છે ?
- (A) સામુહિકતા (B) ધર્મ
(C) જૂથ (D) સંસ્કૃત
- (૧૪) આદિવાસીઓની અર્થવ્યવસ્થામાં _____ નું મહત્ત્વ રહેલું છે.
- (A) આરોગ્ય સંસ્થાઓ (B) ધર્મ અને જાદુ
(C) વેપાર (D) રાજ્ય સંસ્થાઓ
- (૧૫) કઈ સાલમાં મુંબઈમાં એડવર્ડ ટાયલર બી.એ. એન્થ્રોપોલોજીકલ સોસાયટીની સ્થાપના કરી ?
- (A) ૧૮૮૦ (B) ૧૮૮૯
(C) ૧૮૮૬ (D) ૧૮૯૦
- (૧૬) _____ સંસ્કૃતિનું એક અંગ છે.
- (A) જૂથ (B) સમૂહ
(C) ઉત્કાંતિ (D) ધર્મ
- (૧૭) સામાજિક માનવશાસ્ત્રમાં કઈ સંશોધન પદ્ધતિનો સવિશેષ ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?
- (A) ક્ષેત્રકાર્ય પદ્ધતિ (B) કાર્યાત્મક પદ્ધતિ
(C) તુલનાત્મક પદ્ધતિ (D) ઐતિહાસિક પદ્ધતિ
- (૧૮) દક્ષિણ ગુજરાતના આદિવાસી વિસ્તારમાં અઠવાડિક બજાર કયા નામથી ખૂબ પ્રચલિત છે.
- (A) હાટ (B) પીઠા
(C) શાન્ડી (D) વેપાર
- (૧૯) શારીરિક, માનસિક અને સામાજિક રીતે સંતોષકારક સ્થિતિને આરોગ્ય કહેવાય એવો મત કોણે આપ્યો ?
- (A) આરોગ્ય સંસ્થાઓ (B) અમરકુમાર સિંઘ
(C) એસ.કે. બસુ (D) શ્રુમેન
- (૨૦) મોટા ભાગના આદિવાસીઓની મુખ્ય સમસ્યા કઈ છે ?
- (A) દેવું (B) ગરીબી
(C) બેકારી (D) નીચું જીવનધોરણ

- ૨ બેમાંથી કોઈ પણ એક લખો : ૧૦
 (૧) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો અર્થ આપી, તેની પદ્ધતિઓ દર્શાવો.
અથવા
 (૨) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનો સમાજશાસ્ત્ર અને ઇતિહાસ સાથેનો સંબંધ સમજાવો.
- ૩ બેમાંથી કોઈપણ એક લખો : ૧૦
 (૧) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનું અભ્યાસક્ષેત્ર વર્ણવો.
અથવા
 (૨) સંસ્કૃતિ એટલે શું ? સંસ્કૃતિના લક્ષણો વર્ણવો
- ૪ (અ) ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : (બે માંથી એક) ૮
 (૧) આદિવાસી અર્થવ્યવસ્થાની મૂળભૂત ખાસિયતોની ચર્ચા કરો.
અથવા
 (૨) માનવશાસ્ત્રની શાખાઓ વર્ણવો.
 (બ) ટૂંકમાં ઉત્તરો લખો : (બે માંથી એક) ૮
 (૧) આદિવાસી સમાજમાં સ્ત્રીઓનો ધાર્મિક દરજ્જો વર્ણવો.
અથવા
 (૨) સામાજિક માનવશાસ્ત્રના વિકાસનો તબક્કો વર્ણવો.
- ૫ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
 (૧) ઐતિહાસિક પદ્ધતિ
 (૨) સંસ્કૃતિ અંગે મેલિનોવસ્કીનો ખ્યાલ
 (૩) સામાજિક માનવશાસ્ત્રનું મહત્ત્વ
 (૪) આદિવાસી સ્ત્રીઓનો શૈક્ષણિક દરજ્જો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (i) All question are compulsory.
(ii) Figures to the right indicate marks.
(iii) Write the answers of all questions with MCQ in answer book.

1 MCQ (Each question carries equal marks.) 20

- (1) Which study of tribal society becomes useful for understanding the society ?
(A) Modern human society (B) Rural society
(C) Urban society (D) Western society
- (2) Who's thought is "Anthropology is the science of study about group behaviour and creations of human" ?
(A) Krishna Iyar (B) Jacobes and Sturn
(C) Crober (D) Majumdar and Madan
- (3) According to _____ social Anthropology is comparative study of human societies.
(A) Krishna Iyar (B) Crober
(C) Shree Nivas (D) Darwin
- (4) Process of evolution is process of _____ change.
(A) Culture (B) Religion
(C) Social (D) Political
- (5) What is the main aim of Behavioral social Anthropology ?
(A) Development of Tribal Society
(B) Rural development
(C) Urban development
(D) Industrial development
- (6) In which year "Anthrographic survey of India" was established by British Government ?
(A) 1905 (B) 1901
(C) 1907 (D) 1910

- (7) British Anthropologist Malinowaski has presented the concept of culture the _____ point of view.
 (A) Structural (B) Comparative
 (C) Functional (D) Historical
- (8) Which is the characteristic difference between human society and animal society ?
 (A) Society (B) Mass
 (C) Group (D) Culture
- (9) Which economy exchange tradition is popular in the tribals ?
 (A) Thing barter (B) Business
 (C) Market (D) Profit
- (10) In the tribal population per thousand male, femal ratio is _____.
 (A) 933 (B) 972
 (C) 950 (D) 960
- (11) Who gave the name "Social Anthropology first" ?
 (A) Krishna Iyar (B) Aristotle
 (C) James Frazer (D) Charles Darwin
- (12) Which characteristic of division of labour is seen in the tribal economy ?
 (A) Complicated (B) Special
 (C) Micro (D) Simple
- (13) On which the tribal economy is based ?
 (A) Collectiveness (B) Religion
 (C) Group (D) Culture
- (14) _____ Play an important role in the economy of tribal economy ?
 (A) Health Institution (B) Religion and Magic
 (C) Business (D) Political Institutions

(15) In which year Anthropological Society was established by Edward Taylor B.A. In Mumbai.

- (A) 1880 (B) 1889
(C) 1886 (D) 1890

(16) _____ is one of the components of culture.

- (A) Group (B) Mass
(C) Evolution (D) Religion

(17) Which Research method is specially used in social Anthropology ?

- (A) Field work method (B) Functional method
(C) Comparative method (D) Historical method

(18) Weekly market is popular as _____ in the tribal area of the South Gujarat.

- (A) Hat (B) Pitha
(C) Shandi (D) Business

(19) Who gave the opinion that the health is physically, mentally and socially completely satisfied circumstances ?

- (A) Health Institutions (B) Amar Kumar Singh
(C) S.K. Basu (D) Brumen

(20) Which is the main problem of most of the tribals ?

- (A) Debt (B) Poverty
(C) unemployment (D) Low livelihood.

2 Write any **one** :

10

(1) Give the meaning of social anthropology and describe its methods.

OR

(2) Explain the relation of social anthropology with sociology and History.

- 3** Write any **one** : **10**
(1) Describe the subject matter of social Anthropology.

OR

- (2) What is the culture ? Describe the characteristics of the culture.

- 4** (a) Write answer in short : (any **one**) **8**
(1) Discuss the fundamental characteristics of tribal economy.

OR

- (2) Describe the branches of anthropology.

- (b) Write answer in short (any **one**) **8**
(1) Describe the religious status of women in tribal society.

OR

- (2) Describe the stages of development of social anthropology.

- 5** Write short notes : (any **two**) **14**
(1) Historical method.
(2) Concept of culture by Melinowaski.
(3) Importance of social Anthropology.
(4) Educational status of women in tribal society.
